४३४।बे ६२

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळें.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ४३४।बे ६२-३१९

ग्रंथ नाम गीतासमश्लोकी.

विषय म० वेदांत.

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीसरस्वतिभ्योनमः॥ श्रीगुरु
भ्योनमः॥ श्रीकुळदेवताभ्योनमः॥ श्रीइष्टदे
वताभ्योनमः श्रीसांबसदाशिवायनमः॥
श्रीसच्चिदानंदाभ्योनमः॥ श्रीरुक्मिणीकां
तायनमः॥ श्रीसीताकांताभ्योनमः॥ श्रीभ
वानीशंकराभ्योनमः॥ श्रीसद्गुरुमारुतीभ्यो
श्रीराम॥०॥जयराम॥नमः॥जयजयराम॥नाम॥०॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

॥आध्या
॥१॥
(1A)

श्रीगीतावामनकृतटिका॥ धर्मक्षेत्रीं कुरक्षेत्रीं॥ मी
ळाले युध्यकामुक॥ माझे आणी कपंडुचे॥ संजया
वर्तले कसें॥१॥ वो॰॥ धृतराष्ट्र अपोरे संजया॥ ध
र्मक्षेत्र कुरक्षेत्र ठायां॥ कौरवपांडवामिळोनीयां॥
तेथें काय करिताती॥१॥ श्लोक॥ धृतराष्ट्रोवाच॥
धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे समवेता युयुत्सवः॥ मामकाः
पांडवाश्चैव किमकुर्वत संजय॥१॥ संजयउवा
च॥ दृष्ट्वा तु पांडवानीकं व्युढं दुर्योधनस्तदा॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(2)

आचार्यसुपरसंगाम्यरान्नावचनब्रवित्॥ २॥ टिका॥ रच ४
लेपांउवदवळेत्तं॥ दुर्योधनदेखेनियं॥ राजवचनहे
बोले॥ द्रोणाजवळयेउनि॥ २॥ संजयह्मणेरायासी॥
पांउचसैन्यपर्पेशी॥ दुर्योधनद्रोणापासी॥ जायसा
गताल्लाळा॥ २॥ पहीहेपांउवीसेना॥ आचार्यधोर
जेबहु॥ तुझ्याचसीष्य रचीली॥ शाहाण्याद्रुपद्राल
त्रे॥ ३॥ आचार्यसैन्यहेपाहे॥ द्रोपदपुत्रेरचीलेहे॥
हातुझासीष्यहोय॥ बुधिआधीकु॥ ३॥ स्रोक॥

॥अत्रशूरामहेष्वासाभीमार्जुनसमायुधि॥युयुधानोविराटश्च
द्रुपदश्चमहारथः॥४॥

पश्यैतांपांडुपुत्राणांमाचार्यमहतींचमु ॥ व्यूढांद्रुपद
पुत्रेणतवशिष्येणधीमता ॥३॥ अत्रसुरामहेष्वा
साभीमार्जुनसमायुधि ॥ युयुधानोविराटश्चद्रुपद
श्चमहारथः ॥४॥ पांडवसैन्यचिरजाया ॥ युध्यकर्ते
भीमार्जुन ॥ यासमानविराटयुयुधान ॥ द्रुपदमाहार
थी ॥४॥ श्लोक ॥ धृष्टकेतुचेकितान ॥ कासिराजाप
राक्रमि ॥ पुरुजित्कुंतिभोज ॥ जाख्यशैवाख्यपुरुषर्षभ ॥५॥
श्लोक ॥ धृष्टकेतुश्चेकितानकाशिराजावीर्यवान् ॥

(३)

पुरजितअत्तितिष्म्या कौंतिभोज शैवपैं ॥ ५ ॥(०)श्लोक॥ ५
धृष्टकेतुश्च किनान काशीराजश्च वीर्यवान ॥ पुरजी
त्कुंतिभोजश्च शैव्यश्च नरपुंगव ॥ ५ ॥ युधामन्यू
श्च विक्रांत्तउत्तमोजाश्च वियवान ॥ सौभद्रो द्रौपदे
याश्च सर्व एव महारथाः ॥ ६ ॥ वो ॥ महावीर युधा
मन्यु उत्तमोजा पराक्रमी ॥ अभिमन्यद्रौपदीचे पुत्र ॥
सर्व महारथा ॥ ६ ॥ युधामन्यु पराक्रमि बहुत ॥ उत्तमो
जा वीर्यवंत ॥ सौभद्र आणि द्रौपदिसुत ॥ सर्व हे म
हारथी ॥ ६ ॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

॥अध्या ॥१॥ आमच्चेथोरजेत्यांतेंआइकब्राह्मणोत्तमा॥सैन्याच्चेजे
धणीमाझ्या॥त्यांतेंसंज्ञार्थसांगतों॥७॥आचार्यम
घेकरिवसंतुआइकद्विजाश्रेष्ठा॥ममसैनीकसुभ
(3A) टांतिंजाणावयासांगतों॥७॥श्लोक॥अस्माकंतु
विशिष्टायेतान्निबोधद्विजोत्तम॥नायकाममसैन्य
स्यसंज्ञार्थंतान्ब्रवीमिते॥७॥भवान्भीष्मश्चकर्ण
श्चकृपश्चसमितिंजयः॥अश्वत्थामाविकर्णश्चसौ
मदत्तिस्तथैवच॥८॥टिका॥तुंभीष्मआणिविकर्ण॥

(५)

द्रुपयोविजईरणी॥आश्वत्थामाविकर्णरिव्यन्तोगहि ८
भुरिश्रवातस्ना॥८॥तुह्मीभिष्मक्रपी॥द्रुपाचार्यंति
निवंत्तपुर्ण॥आश्वथ्थामाविकर्ण॥सोमदत्तिश्रेष्टहे॥
॥८॥आणीकहिबहुशुरमद्थर्थमरणारजे॥नानाश
स्त्रंहणणारे॥युध्यीकुशल्यसर्वहि॥८॥आणीकब
हुतविरा॥जेमद्थर्थमरणार॥शास्त्रेंनानाहणणार॥
सर्वयुध्धिंकुशळहे॥८॥श्लोक॥अन्येचबहवःशु
रामदर्थेत्यक्तजिविताः नानाशास्त्रप्रहरणाःसर्वे

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai: Joint project of the

(5A)

॥आध्या॥ ॥१॥ युध्यविशारदाः॥१८॥अपर्याप्तं तदस्माकं बलं भिष्माभिरक्षितं॥१०॥टीका॥आसमर्थनयाचें तें॥समर्थबळआमुचें॥जैसैन्यराचिलें भिष्में॥याचें नेो भीमरक्षीते॥१०॥तयाचेंप समर्थतें॥समर्थबळआमुनें॥सर्वसंरक्षणभीस्मातें॥भीमरक्षीपरसैन्य॥१०॥तयापिसैन्यरक्षेची॥रक्ष...दीयास दिधली॥भीमानेंचीतु हीरक्षा॥सर्वातें तेच्छेव्हीहुनि॥११॥सैन्यरक्षणार्थेंच्छाने॥यासरादिधलीवाटून॥तु.

सिताराम गोविंदशास्त्री पुराणिक (?)

(8)

श्रीसर्वीभिष्मरक्षतपो॥तेद्धकिंस्रवीते॥११॥ ८

श्लोक॥अयनेषुचसर्वेषुयथाभागमवाछिताः॥

भिष्ममेवाभिरक्षंतुभवंतःसर्वयचहि॥११॥न

स्यसंजनयनूहर्षंकुरुवृद्धःपितामहः॥सिंहंना

दविनोद्योच्चैःशंखंदध्मौप्रतापवान्॥१२॥टि

का॥तोदुर्योधनसतोपि एस्नाभिष्मपितामह॥

गर्जोनिसीहंनादोतंप्रतापीशंखवाजवि॥१२॥

स्नतोशावयदुर्योधन॥भिष्मप्रतापीजाण॥सीहं

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(5A)

॥आध्या॥ ॥१॥

नादरार्जुन॥ शंखवाजविप्रतापि॥१२॥ मानदें
शंखभेर्यादिपण्यानकगोमुखें॥ वाजविले एकोविसरें॥
जालात्ताध्वानितुं बळे॥१२॥ शंखभेर्यादिनादेंकरुनि॥
गोमुखेंपण्यानकेवाजउनी॥ एकदाचीनादहोउनि॥तुं
बळध्वनिजाहाले॥१२॥ श्लोक॥ ततःशंखाश्चभेर्यश्च
पणवानकगोमुखा॥ सहसैवाभ्यहन्यत्तसशब्दस्तुम
लोभवत्॥१२॥ ततःश्वेतैर्हयैर्युक्तैमहतिस्पंदनेस्थि
ते॥ माधवःपांडवश्चैव दिव्यौशंखोप्रदध्मतुः॥१४॥

(८)

तोघोररथसुभ्रांस्ति ॥ मुक्तयकरथींतया देव्यवाजविते ८
जाले ॥ शंखमाधवपांडव ॥१४॥ रथसुभ्रांसिघोर ॥
युक्तयेक्यारथावर ॥ माधवपांडवेंशंखवथेर ॥ दीव्य
तेजेवाजविला ॥१४॥ हृषिकेशोपांचजन्यं ॥ देवदत्तंध
नंजय ॥ पौंड्रनामेमहाशंख ॥ भीमेवाजविलाबळें ॥
॥१५॥ पांचजन्यहृषीकेशें वाजविला ॥ धनंजयेंदेव
दत्तफुंकिला ॥ भीमेंपौंड्रशंखवाजविला ॥ बळेकरो
नी ॥१५॥ श्लोक ॥ पांचजन्यंहृषिकेशो देवदत्तंधनंज

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

आष्य।
॥१॥
(6A)

यः पौडुंदध्मौ महाशंखं भिमकर्मा वृकोदरः ॥१५॥ अनं
तविजयं राजा कुंतिपुत्रो युधिष्टिरः ॥ नकुळसहदेव
श्च सुघोशमणीपुष्पकौ ॥१६॥ टीका ॥ राजा आनंत
विजय ॥ शंखा तें श्री युधिष्टिर ॥ माद्रिसुतें बाजविले ॥
सुघोशमणीपुष्पक ॥१६॥ युधिष्टिरें रायें शंखा तें ॥
आनंतविजयें म्हणता पवते ॥ बाजविले माद्रिपुत्रि ते ॥ म
णीपुष्पक सुघोश ॥१६॥ धनुर्धर महाकाश्य ॥ शीखं
डी हि महारथ ॥ आजीक्य साम्यकि विर ॥ धृष्टद्युम्न विराट
॥ही ॥१५॥

Joint project of Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(७) महाकाश्यधनुर्धर ॥ सीरवंडिहीमहावीर ॥ सायकीआ ९
जीक्याविर ॥ वीराटधृष्टयुन्महि ॥ १५ ॥ श्लोक ॥
काश्यश्चपरमेश्वासः सीरवंडीचमहारथः ॥ धृष्टद्युम्नोवि
राटश्चसासकिश्चापराजितः ॥ १५ ॥ द्रुपदोद्रौपदेयाश्च
सर्वशःपृथिवीपते ॥ सौभद्रश्चमहाबाहु शंखान्दध्मौ
पृथकपृथक ॥ १८ ॥ टिका ॥ द्रुपदद्रौपदिपुत्रप्याभीमन्य
महाभुज ॥ शंखवाजविलेपाहीआपुगलेपृथकपृथ
कु ॥ १८ ॥ द्रौपदद्रुपदिपुत्राते ॥ महाभुजप्याभीमंन्याते ॥
ओपुगल्याशंखवाते ॥ वाजउंलागले ॥ १८ ॥ तोघोशध्या

the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

॥अध्या॥ र्तराष्ट्राचा॥ हृदयातेंवीदारुनिघ्याकाशआणिभुमितें॥
॥१॥ महातुंबळगर्जवि॥१८॥ धार्तराष्ट्रसाघोशेंकरुनि॥
(7A) सांचेंहृदयविदारुनि॥ भुमिआकाशदणाणी॥ गर्जे
ळमहातुंबळ॥१९॥ सघोषोधार्तराष्ट्राणांहृ
दयानिविदारयन्॥ नभश्चपृथ्वीचैवतुमुलोव्यनुनाद
यन्॥१९॥ अथव्यवस्थितान्दृष्ट्वाधार्तराष्ट्रान्कपिध्व
जः॥ प्रवर्त्तेशस्त्रसंपातेधनुरुद्यम्यपांडवः॥२०॥ वोवि॥
तोधार्तराष्ट्रस्चठेहेदेखोनिकपिध्वजा॥ आरंभबारा

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(8) स्वघात॥घेउनिधनुपांडवा॥२०॥रचलेंघार्तराष्ट्रदेख॥ १०
देखोनिहेंहनुमध्वज॥शस्त्रघातअरंभ॥पांडव
धनुघेउनि॥२०॥तेव्हांपार्थहृषिकेशा॥बोलीलाहे
महीपति॥करीमाझारथउभा॥यादोंहीसैन्यांतअच्यु
ता॥२१॥हृषिकेशातेंपार्थबोलेवचन॥म्हणेऐसेजा
णुन॥माझारथनेथेंनेउन॥दोहीसैन्यांतजीअच्युता॥
॥२१॥श्लोक॥हृषिकेशंतदावाक्यमिदमाहमहीपते॥
अर्जुनउवाच॥सेनयोरुभयोर्मध्येरथंस्थापयमेच्यु
त॥२१॥यावदेतान्निरीक्षेहंयोद्धुकामानवस्थितान्॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

॥अध्या
॥१॥
(8A)

कैर्मयासहयोद्धव्यमास्मिन्‌रणसमुद्यमे॥२२॥टीका॥
नोक्तीजोयासमिपहें॥जेयुध्याकारणेंउभे॥म्यांको
णकोणातें॥लगडावेंरणांतया॥२२॥यासवांतेंपा
हीन॥उभेजेयुध्याकारणें॥मीनारेकोणकोण॥
रणांगणीलगडावें॥[illegible]पाहेनयुध्यकर्सातें॥जे
मिळोनेरणांतया॥दुर्बुध्दिदुर्योधनाचें॥ईछीति
प्रियजेरणी॥२२॥युध्यकर्सातेंपाहीन॥पाहोआ
लेजेरणांगणा॥दुर्योधनदुर्बुध्दिकारणें॥प्रीयजेर

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai
" Joint project of the "

(१) णीइछीति॥२२॥श्लोक॥योस्यमानानवेक्षेहंयए ११
तेत्रसमागता:धार्तराष्ट्रस्यदुर्बुधेयुध्येप्रियचि
किर्षव॥२३॥संजउवाच॥एवमुक्तोहृषिकेशोगु
डाकेशेनभारत॥सेनयोरुभयोर्मध्येस्थापईत्वार
थोत्तमं॥२४॥टिका॥गुडाकेशाहृषिकेशातें॥करुनी
आज्ञाप्रार्थनितें॥दोहिसैन्यामाजी॥निरुतें॥रथोतम
स्थापोनि॥२४॥हृषिकेश॥गुडाकेषें॥प्रार्थिलाजोमा
सान्टप॥तोदोहिसैन्यामध्यभागीं॥तोथापोनिरथोत्तम॥२४॥
समोरभिष्मद्रोणाच्या॥सर्वभुपाळासन्मुख॥पार्थ

॥व्याख्या
॥१॥
(1A)

पाहेस्मणे यातें ॥ मिळाले जे कुरुभ्रात्ति ॥ २५ ॥ भीष्म
द्रोणाच्या समोर ॥ सन्मुख सर्व भुपाळ वीर ॥ पार्थ
करी हा वीचार ॥ कुरु प्रान्ति पाहा जे ॥ २५ ॥ श्लोक ॥
भीष्मद्रोणः प्रमुखतः सर्वेषांच महीक्षितां ॥ उवाच पार्थ
पश्यैतान् समवेतान् कुरूनिति ॥ २५ ॥ तत्रापश्यन् स्थिता
न् पार्थः पितृनथ पितामहान् ॥ आचार्यान्मातुलान् भ्रा
तृन् पुत्रान् पौत्रान् सखींस्तथा ॥ २६ ॥ टिका ॥ तो पा
र्थ पाहे कुळ तेथ ॥ जे जे सात स्याप्रति ॥ गुरु मामा आणी

(१०) अपुपुत्रपौत्रतयांसहि ॥२६॥ पार्थपाहेतोंतुलते ॥ आ १२
जेहिसामिळेते ॥ गुरुमामेआवोत ॥ पुत्रपौत्रादिकळत्र ॥
॥२६॥ सासुरांसोयरयांतोहि ॥ यादोंहिसैन्यासगरिं ॥
देखोनीपुत्रकौंतिस ॥ बंधुतेयांस्मांगणी ॥ ३७ ॥
श्लोक ॥ श्वशुरान्सुहृदश्चैवसेनयोरुभयोरपि ॥
तान्समीक्ष्यसकौंतेयसर्वान्बंधूनवस्थितान् ॥ २७ ॥
कृपयापरयाविष्टोविषीदंनिदमब्रवीत् ॥ अर्जुनउ
वाच ॥ दृष्टेमंस्वजनंकृष्णयुयुत्सुंसमुपस्थितं ॥ २८ ॥
टिका ॥ कृपेकरुनिआविष्ट ॥ वीशोदंबोलिलाआ

(70A)

सेंम दुःखोनिवर्त्तस्वजन॥ पुध्यार्थसिद्धजेउभे॥
॥२५॥ प्राविष्टरूपेकरुनी॥ प्रासेंविशारदेंबोलोनी॥
दुष्ष्याहेंस्वजनदेखोनी॥ ऐसीधर्मपुध्यार्थी॥२६॥
पीळीतिसर्वहीगात्रें॥ दुःखेंमुखहिवाळत्ते॥ रोमी
रींकंपसुटत्तो॥ आंगीरोमांचउठत्ति॥२७॥ सर्वही
गात्रेंपिळवत्ति॥ दुःखेंमुखहीशोषत्ति॥ शरीरींरोम
उभेठात्ति॥ कंपसुटलाशरीरास॥२८॥ श्लोक॥ सी
दंत्तिममगात्राणिमुखंचपरिसुष्यत्ति॥ वेपथुश्चशरी

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com